

KONDA

Toplumun Sokak Hayvanları Düzenlemesine Bakışı

Temmuz 2024

İÇİNDEKİLER

1. SUNUŞ.....	3
2. TOPLUMUN SOKAK HAYVANLARI DÜZENLEMESİNE BAKIŞI	5
2.1. Neler Yaşandı?	5
2.2. Türkiye’de Evcil Hayvan Sahipliği	8
2.3. Sokak Hayvanları Düzenlemesine Yönelik Algı ve Tutumlar	9
2.4. Değerlendirme.....	14
3. ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ	15
3.1. Araştırmanın Genel Tanımı	15
3.2. Örneklem	15

1. SUNUŞ

KONDA Temmuz'24 Barometresi araştırması kapsamında ele aldığımız konulardan biri de toplumun sokak hayvanları düzenlemesine yönelik tartışmaları nasıl değerlendirdiği idi. Araştırmanın yapıldığı tarihlerde, Ak Parti tarafından Hayvan Hakları Koruma Kanunu'nda değişiklik yapılması teklifi henüz TBMM Başkanlığı'na sunulmamış olsa da düzenlemeye ilişkin tartışmalar somutlaşmaya başlamış ve kamuoyuna yansımıştı. Bu bağlamda, çözüm önerisi olarak sunulan seçenekler arasında “uyutma” da yer almış ve özellikle sosyal medyada sokak hayvanlarına yönelik tartışmaların asıl bağlamı sokak hayvanlarının uyutulup uyutulamayacağı olmaya başlamıştı.

Temmuz'24 Barometresi'nde sokak hayvanları düzenlemesine dair görüştüğümüz kişilere yönelttiğimiz “Sokak hayvanlarıyla ilgili hangi düzenlemenin daha doğru olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna aldığımız yanıtlar, hem toplumun büyük oranda “uyutma” seçeneğine karşı çıktığını hem de toplumun farklı kesimlerinin bu kanaatte ortaklaştığını gösteriyor.

KONDA Barometresi Mart 2010'dan beri devam eden, içerik ve raporlarını sadece abonelerimize servis ettiğimiz bir araştırma serisidir. Barometre içeriklerini abonelerimizle paylaştıktan sonraki takvim yılında kamuoyuna karşı sorumluluğumuz gereği [web sitemizde](#) de yayınlamaktayız. Kamuoyunda tartışılan bu konu özelinde toplumun konuya dair değerlendirmelerini tüm paydaşların bilmesini önemli gördüğümüz için bu raporu şu anda kamuoyuyla paylaşıyoruz. Araştırma raporunun tamamı KONDA Barometresi abonelerine kendi takviminde dağıtılacaktır.

Temmuz'24 Barometresi'nin saha çalışması Türkiye'deki 15 yaş üstü yetişkin nüfusu temsil eden bir kitlenin, saha çalışmasının yapıldığı günlerdeki siyasal eğilimlerini, tercihleri ve profillerini anlayabilmek için tasarlandı. Araştırma, 6-7 Temmuz 2024 tarihlerinde 2579 kişiyle hanelerinde yüz yüze görüşülerek gerçekleştirilmiştir.

2. TOPLUMUN SOKAK HAYVANLARI DÜZENLEMESİNE BAKIŞI

Barometre araştırmamızın bu bölümünde uzun zamandır gündemde olan ancak son aylarda özellikle sosyal medyada tartışmaya ve kutuplaşmaya da konu olmuş, sokak hayvanları düzenlemesi hakkında, Türkiye toplumunun ne düşündüğüne yer veriyoruz. Raporumuza başlamadan önce, birçok hayvan hakları savunucusunun da dile getirdiği gibi, konu herhangi bir canlı olduğunda, bu tartışmaların çok daha hassas bir şekilde ele alınması gerektiğini ve bu düzenlemenin tamamen siyaset üstü, kutuplaşmadan uzak ve insancıl yollarla yapılmasının önemli olduğunu belirtmek isteriz. Bu sebeple konuyu şeffaflığı ve somut bilgiyi esas alarak aktarmayı hedefliyoruz.

Bu ayki araştırmamızda görüştüğümüz kişilere evlerinde evcil hayvan besleyip beslemediklerini sorduk. Bu soruya “Evcil hayvanım var” yanıtını veren katılımcılarımıza ek olarak evlerinde hangi evcil hayvanı veya hayvanları beslediklerini de sorduk. Hemen ardından kişilerin sokak hayvanları düzenlemesi hakkındaki fikrini ölçmek adına onlara şu soruyu yönelttik: Sokak hayvanlarıyla ilgili hangi düzenlemenin daha doğru olduğunu düşünüyorsunuz? Katılımcılarımız bu soruya 3 şıktan birini seçerek cevap verdiler: “Devlet ve yerel yönetimler, uyutmak gibi sert yöntemler kullanmadan çözüm üretmeli”, “Sokak hayvanlarının kimse için sorun olduğunu düşünmüyorum” ve “Hiçbir sokak hayvanına zarar vermeden bu sorunu çözmek imkânsız, gerekli hallerde uyutulabilirler”.

2.1. Neler Yaşandı?

Araştırma bulgularımızı incelemeye başlamadan önce, sokak hayvanlarına yönelik tartışmaları, sokak hayvanları düzenlemesine dair gelişmeleri [KONDA Gündem Ajandası'na](#) başvurarak hatırlayalım.

1 Şubat 2019: Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, hayvanlara yönelik şiddetin, kabahat kapsamından çıkarılıp suç haline gelmesini kararlaştırdıklarını ve pet shoplarda kedi ve köpek satışının yasaklanacağını açıkladı.

4 Ekim 2020: Cumhuriyet Halk Partisi, hayvan haklarıyla ilgili kapsamlı düzenleme öngören 4 farklı yasa teklifini Meclis'e sundu.

1 Temmuz 2021: Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, hayvanları mal değil, can olarak gören bir anlayışla hazırlanan Hayvanları Koruma Kanunu teklifinin can dostları koruyacak önemli bir adım olduğunu belirtti.

9 Temmuz 2021: TBMM Başkanı Mustafa Şentop, Hayvanları Koruma Kanunu ile hayvanlara yapılan eziyetler, işkenceler ve verilen zararlarla ilgili hapis cezası getirildiğini söyledi.

25 Aralık 2021: Cumhurbaşkanı Erdoğan, Gaziantep'te pitbull cinsi köpeğin saldırısı sonucu ağır yaralanan 4 yaşındaki Asiye Ateş'in tedavisinin en ideal şekilde yapılacağını, süreci hassasiyetle takip edeceklerini belirtti. “Belediyeleri sahipsiz hayvanları sokaktan alacak adımları atmaya çağırıyorum,” diyen Erdoğan, “Beyaz Türkler, hayvanlarınıza sahip çıkın” ifadelerini kullandı.

- 8 Haziran 2022:** AYM, CHP'nin Anayasa'ya aykırı olduğunu belirterek Hayvanları Koruma Kanunu'ndaki tecavüz tanımı yerine hayvanla "cinsel ilişki" ifadesi kullanılması ve şiddet uygulanan hayvan sahipsiz ise soruşturma açma yetkisinin Tarım Bakanlığı'nın inisiyatifine bırakılması gibi maddelere yönelik yaptığı itirazı reddetti.
- 14 Temmuz 2022:** Hayvanları Koruma Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle pet shoplarda bugün itibarıyla kedi ve köpeklerin vitrine konularak satışı yasaklandı. Satışların internet üzerinden ve dükkanlarda bulunan kataloglardan yapılacağı bildirildi.
- 22 Ağustos 2022:** Sokak köpeklerinin yaşadıkları yerleri harita üzerinden gösteren Havrita uygulamasına, sokak hayvanlarına saldırıları artıracak düşüncesiyle Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 22 Ağustos 2022 tarihli kararıyla erişim engeli getirildi.
- 8 Ekim 2022:** Tarım ve Orman Bakanlığı, evcil hayvanlara mikroçip takılarak kimliklendirilip, kayıt altına alınması uygulamasında son tarihi 31 Aralık 2022 olarak duyurdu.
- 25 Kasım 2022:** Konya'da Hayvan Rehabilitasyon Merkezi'ndeki bir görevli, kürekle vurarak bir köpeğin ölümüne neden oldu. Tepki çeken görüntülerle ilgili başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alınıp adliyeye sevk edilen iki kişi tutuklandı.
- 13 Mart 2024:** İstanbul Başakşehir'de Eros isimli bir kediyi döverek öldüren İbrahim Keloğlan tekrardan hakim karşısına çıktı. Küçükçekmece 16. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen davada Keloğlan 2 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı. Sanık adli kontrol şartıyla serbest bırakılırken, yurt dışına çıkış yasağı kondu. Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, karara ilişkin yaptığı açıklamada verilen cezanın Hayvanları Koruma Kanunu kapsamında bugüne kadar verilen en yüksek ceza olduğunu belirtti.
- 22 Mayıs 2024:** Ak Parti'nin hazırladığı Hayvan Hakları Yasa Teklifine göre sahipsiz sokak hayvanlarının "uyutulması" hakkında maddelere yer verilmesinin planlandığı açıklandı. Teklifin Meclis kapanmadan, en geç 2 hafta içinde gündeme getirilmesi ve yasalaşmasının beklendiği öne sürüldü.
- 24 Mayıs 2024:** CHP Genel Başkanı Özgür Özel, bir TV kanalında sahipsiz hayvan sorununa ilişkin "Bizim itlaf, uyutma noktasında uzlaşmamız mümkün değil. Uzlaşma insancıl bir şeydir, barbarca bir şeye gidemeyiz. Şunu da yapamayız, 'Böyle bir sorun yok' diyemeyiz. Bu sorun var, çözmek zorundayız" dedi.
- 24 Mayıs 2024:** Yeniden Refah Partisi Genel Başkanı Fatih Erbakan, Konya'daki konuşmasında sokak hayvanlarına ilişkin hazırlanması planlanan yasayla ilgili konuşmasında "Hayvanların uyutulmasına karşıyız. Modern ve gelişmiş merkezlerde, her türlü destek sağlanması son derece önemlidir" dedi.
- 25 Mayıs 2024:** MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, sokak hayvanlarına yönelik düzenlemeyle ilgili konuşmasında "Konunun önerilen şeklini tam bilmiyorum. Kim ne maksatla öneriyor. Uyutunca nasıl uyutulacak, ne kadar uyutulacak, kim uyutacak? Bunları bilen yok. Ama dün hayvanların sevgisi üzerinde aşırı derecede yorum yapanlar şimdi sokak hayvanlarından şikâyet eder konuma gelmişlerdir. Demek ki hudutsuz, sınırsız sevgi bir şeye yaramıyor," dedi.
- 27 Mayıs 2024:** Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada sokak hayvanlarıyla ilgili yeni yasa teklifine yönelik tartışmalara ilişkin sorunun temelinde, hayvanların sorumluluklarını yasal olarak üstlenen sahip bir kişi veya kurumun olmaması olduğunu ifade etti.

- 29 Mayıs 2024:** Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Ak Parti MYK toplantısında sokak hayvanlarıyla ilgili konuşmasında, “uyutma” önerisine karşılık, “Tedbir alalım ama ölçüyü de iyi koruyalım. Bu hâliyle çalışın” talimatını verdiği belirtildi.
- 30 Mayıs 2024:** HÜDA-PAR, sokak hayvanlarının sahiplenilene kadar barınakta tutulmasını ve bu hayvanları salan kişilere verilecek hapis cezasının 6 aydan 4 yıla çıkarılmasını öngören bir yasa teklifi önerisini TBMM'ye sundu.
- 31 Mayıs 2024:** Ak Parti Grup Başkanı Abdullah Güler, sahihsiz hayvanlarla ilgili yasal düzenlemeye ilişkin yeni düzenleme konusunda bütün sokak köpeklerinin toplanarak itlaf edileceği şeklinde yanlış bir bilgi olduğunu belirterek, yalnızca saldırganlaşmış, normalleşmesi mümkün olmayan, kuduz riski taşıyan hastalıklı hayvanların uyutulmasının söz konusu olduğunu açıkladı.
- 2 Haziran 2024:** Hayvan hakları savunucuları, Ak Parti'nin hazırladığı ve sokak hayvanlarının uyutulmasını öngören yasa tasarısına ilişkin Türkiye'nin farklı noktalarında miting düzenledi.
- 28 Haziran 2024:** Cumhurbaşkanı Erdoğan başkanlığında hafta başında yapılan Ak Parti MYK toplantısında, “sahipsiz sokak hayvanları düzenlemesi” görüşüldü. Erdoğan'ın, sokak hayvanları meselesinin MYK'da gündeme gelen “yakala-kısırlaştır-tut-sahiplendir” önerisi çerçevesinde yeniden çalışılması ve bunun belediyelere maliyet etki analizinin çıkarılması talimatının verdiği öğrenildi.
- 8 Temmuz 2024:** Ak Parti Grup Başkanvekili Abdullah Güler, sokak köpeklerine ilişkin kanun teklifini hafta sonuna doğru Meclis Başkanlığına sunacaklarını belirtti. Kanun teklifine göre kuduz riski taşıyan ve bu nedenle barınakta yaşama imkânı kalmayan hayvanların ötanazi ile hayatına son verilmesi gerektiğini açıkladı.
- 12 Temmuz 2024:** Hayvanları Koruma Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığına sunuldu. Ak Parti Grup Başkanı Abdullah Güler, kanun teklifine ilişkin yaptığı açıklamada, kuduz riski taşıyan, saldırganlaşmış ve rehabilite imkânı olmayan sahihsiz köpeklerin uyutulmasını, yani ötanazi kavramını da bu düzenlemede getirdiklerini açıkladı.
- 17 Temmuz 2024:** CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Deniz Yücel, Özgür Özel başkanlığında gerçekleşen parti MYK toplantısına ilişkin açıklamalarda bulundu. Yücel toplantıda Hayvanları Koruma Kanunu ile ilgili “Sahipsiz sokak hayvanlarına yönelik 'ötanazi' uygulamasını CHP'li hiçbir belediye kabul etmeyecek ve uygulamayacaktır,” ifadelerinin kullanıldığını belirtti.
- 18 Temmuz 2024:** Hayvanları Koruma Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifindeki maddeler, TBMM Tarım Orman ve Köyişleri Komisyonu'nda görüşülmeye başlandı. Hayvan hakları alanında çalışan dernekler ile sokak köpekleri mağdurlarının sert tartışmalar yaşadığı 18 saat süren komisyonda 17 maddelik yasanın ilk 3 maddesi kabul edildi. Komisyona 22 Temmuz'da devam edileceği açıklandı.

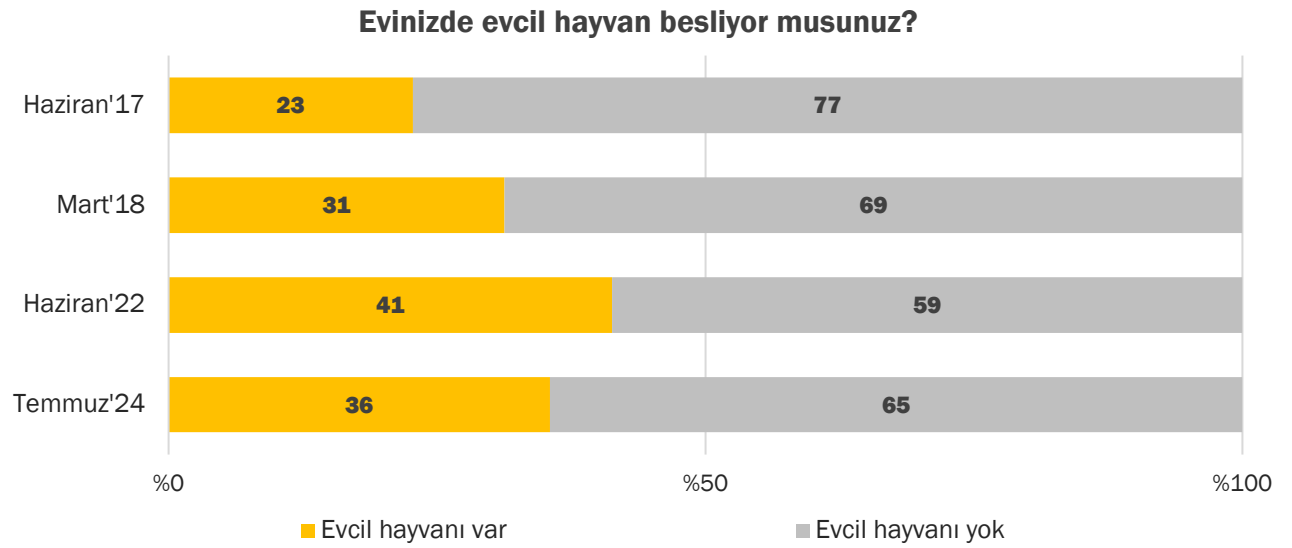

2.2. Türkiye’de Evcil Hayvan Sahipliği

Türkiye’de yaklaşık her 10 kişiden 4’ünün evcil hayvanı var.

Türkiye’de evcil hayvanı olanların oranının yüzde 36 olduğunu görüyoruz. Bu soruyu ilk olarak Haziran’17 tarihli araştırmamızda sorduğumuzda, evcil hayvanı olanların oranının yüzde 23 olduğunu görmüştük. Genel olarak yıllar geçtikçe bu oranının arttığını söylemek mümkün.

European Pet Food Industry Federation, kısacası FEDIAF olarak bilinen ve dilimize Avrupa Evcil Hayvan Gıda Endüstrisi Federasyonu olarak çevirebileceğimiz federasyonun, 2024 Haziran ayında yayınladığı rapora göre Avrupa’da her 2 haneden 1’inde en az bir evcil hayvan bulunmakta¹. Bu oran 166 milyon haneye ve 352 milyon evcil hayvana tekabül etmekte. 352 milyon evcil hayvanın 200 milyondan fazlasını ise sadece kediler ve köpekler oluşturmaktadır.

Türkiye genelindeki evcil hayvan sahipliği oranlarının ardından, gözümüze çarpan iki bulguya daha değinelim:

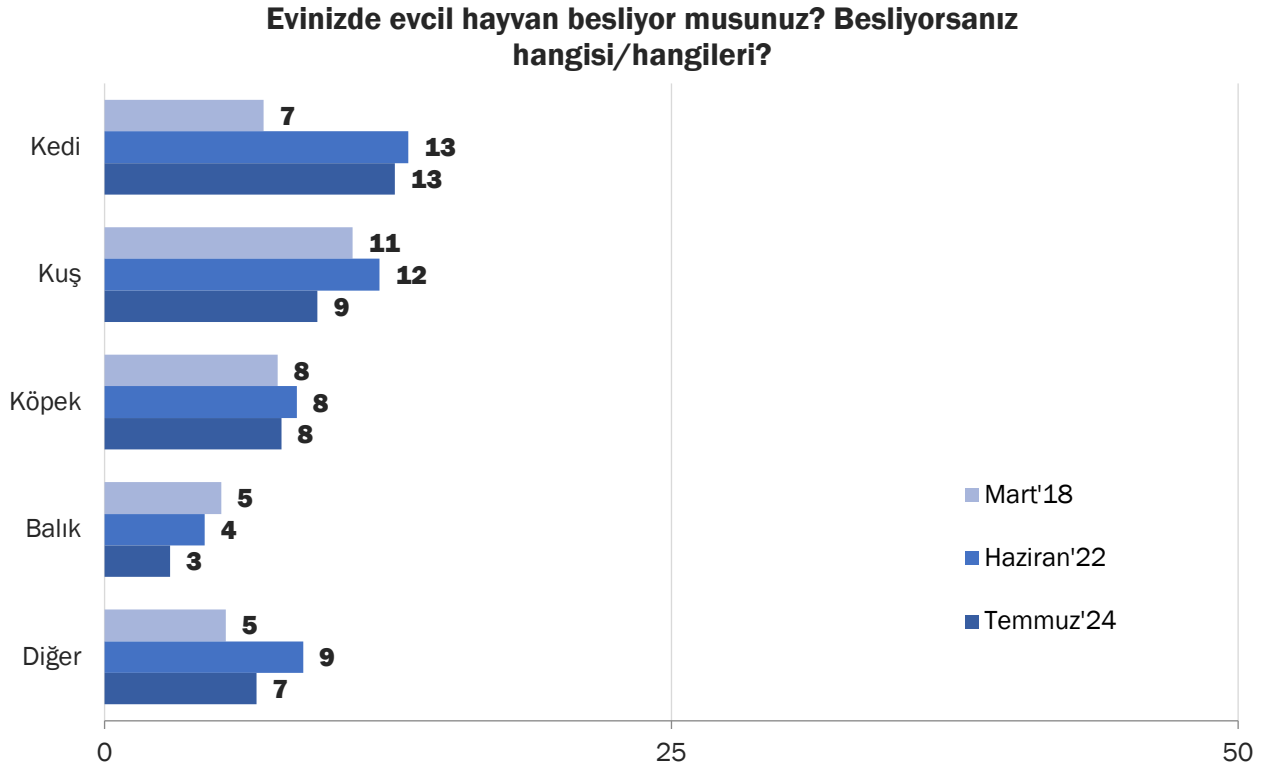
- ✓ Görüştüğümüz kişiler arasından **kırda yaşayanlarda evcil hayvanı olan kişilerin oranı yüzde 51’e kadar yükseliyor**. Bu oran kırdan metropole gittikçe düşerek, metropolde yaşayan kişilerde yüzde 33’e kadar geriliyor. Buna ek olarak, kırdan metropole gittikçe düşerek, metropolde yaşayan kişilerde yüzde 33’e kadar geriliyor. Buna ek olarak, kırdan metropole gittikçe düşerek, metropolde yaşayan kişilerde yüzde 33’e kadar geriliyor. Buna ek olarak, kırdan metropole gittikçe düşerek, metropolde yaşayan kişilerde yüzde 33’e kadar geriliyor. Buna ek olarak, kırdan metropole gittikçe düşerek, metropolde yaşayan kişilerde yüzde 33’e kadar geriliyor.
- ✓ **Evcil hayvan sahipliği gelir seviyesi arttıkça artıyor**. Görüştüğümüz kişilerin gelir beyanlarına dayanarak hesapladığımız ve ardından yüzde 25’lik dilimlere ayırdığımız gelir seviyelerine göre; en alt gelir seviyesindeki kişilerin evcil hayvan sahipliği oranı yüzde 32 iken, bu oran en üst gelir seviyesinde yüzde 41’e kadar yükseliyor.

¹ FEDIAF. (2022). European Pet Population and Market Data 2022. <https://europeanpetfood.com/comingsoon/site/about/statistics/>.

Türkiye genelinde evinde kedi besleyenlerin oranı yüzde 13, köpek besleyenlerin oranı ise yüzde 8.

Evinde kedi besleyen kişilerin oranının yüzde 13, kuş besleyen oranının yüzde 9, köpek besleyen oranının yüzde 8, başka hayvanlar besleyen oranının yüzde 7, balık besleyen oranının ise yüzde 3 olduğunu görüyoruz. Genel olarak, balık ve kuş sahipliği yıllar içinde azalırken, kedi sahipliğinin arttığını, köpek sahipliğinin ise benzer oranda kaldığını söylemek mümkün.

2.3. Sokak Hayvanları Düzenlemesine Yönelik Algı ve Tutumlar

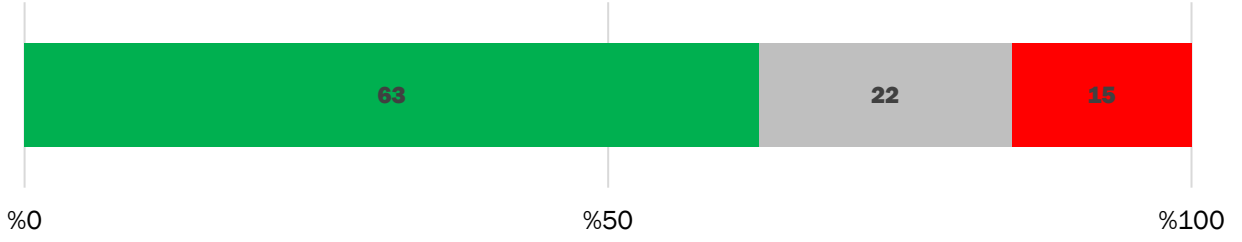
Türkiye genelinde sokak hayvanlarının gerekli hallerde uyutulabileceği fikrine KATILMAYANLARIN oranı yüzde 85.

Görüştüğümüz kişiler arasında, devlet ve yerel yönetimlerin, hayvanları uyutmak gibi sert yöntemler kullanmadan çözüm üretmesi gerektiğini düşünenlerin oranı yüzde 63. Sokak hayvanlarının kimse için sorun olmadığını düşünenlerin oranı ise yüzde 22. Son olarak, sokak hayvanlarına zarar vermeden bu sorunu çözmeyi mümkün olmadığını, gerektiğinde hayvanların uyutulabileceğini düşünenlerin oranı ise yüzde 15.

Sosyal medyaya yansıyanın aksine, hayvanları uyutmak gibi sert bir yöntemin kullanılması gerektiğini düşünenlerin oranının yüksek olmadığı söylenebilir. Buna ek olarak şunu da not düşmemizde fayda var; bu soru için sunduğumuz en sert yöntem olarak görünen seçenek dahi “gerekli hallerde” sözünü içermekte. Kısacası, muhtemel olarak hayvanlara zarar verilmesini gerçekten isteyebilecek kişilerin oranının daha da düşük olduğunu tartışmak mümkün.

Sokak hayvanlarıyla ilgili hangi düzenlemenin daha doğru olduğunu düşünüyorsunuz?

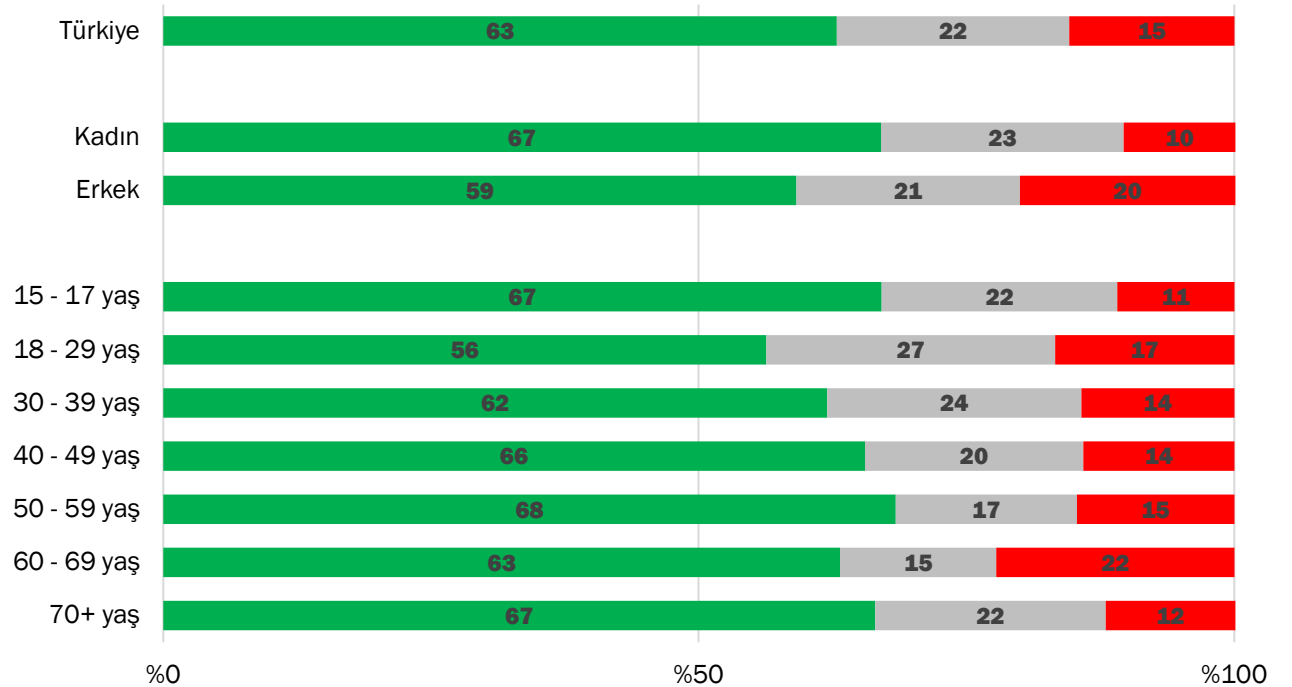

- Devlet ve yerel yönetimler, uyutmak gibi sert yöntemler kullanmadan çözüm üretmeli.
- Sokak hayvanlarının kimse için sorun olduğunu düşünmüyorum.
- Hiçbir sokak hayvanına zarar vermeden bu sorunu çözmek imkansız, gerekli hallerde uyutulabilirler.

Sokak hayvanlarının gerekli hallerde uyutulabileceğini düşünen erkeklerin oranı kadınlardan 10 puan fazla.

Sokak hayvanları düzenlemesine dair, gerekli hallerde hayvanların uyutulabileceğini düşünen erkeklerin oranı yüzde 20 iken, bu seçeneğe katılan kadınların oranı erkeklerin 10 puan gerisinde kalıyor. Aksi bir trendde, sert yöntemler kullanmadan bu konuya dair çözüm üretilmesi gerektiğini düşünen kadınların oranı erkeklerin 8 puan ilerisinde, yüzde 67 oranında ölçülüyor.

Sokak hayvanlarıyla ilgili hangi düzenlemenin daha doğru olduğunu düşünüyorsunuz?

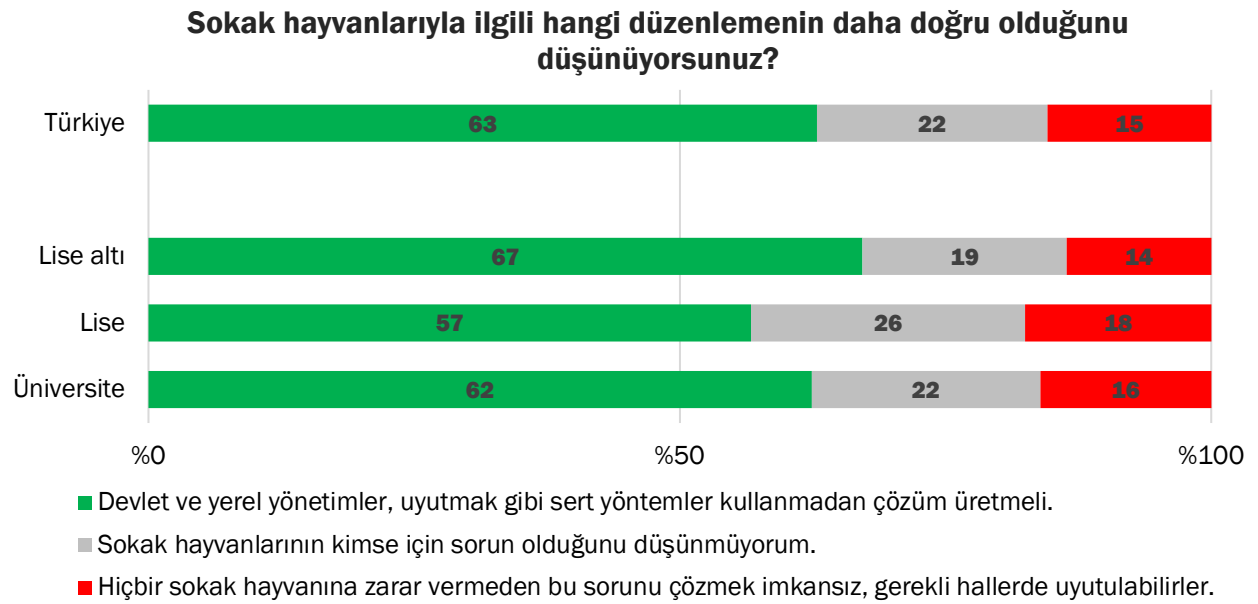

- Devlet ve yerel yönetimler, uyutmak gibi sert yöntemler kullanmadan çözüm üretmeli.
- Sokak hayvanlarının kimse için sorun olduğunu düşünmüyorum.
- Hiçbir sokak hayvanına zarar vermeden bu sorunu çözmek imkansız, gerekli hallerde uyutulabilirler.

Sunduğumuz seçenekler arasında hayvanlara dair en sert seçeneği seçenlerin oranının farklı yaş gruplarına göre de değiştiğini gözlemliyoruz. Bu şıkkı, yüzde 22 ile en yüksek oranda seçen yaş grubu 60-69 yaş aralığındakiler. Diğer yaş gruplarının hiçbirinde bu oran yüzde 17'nin üzerine çıkmamakta.

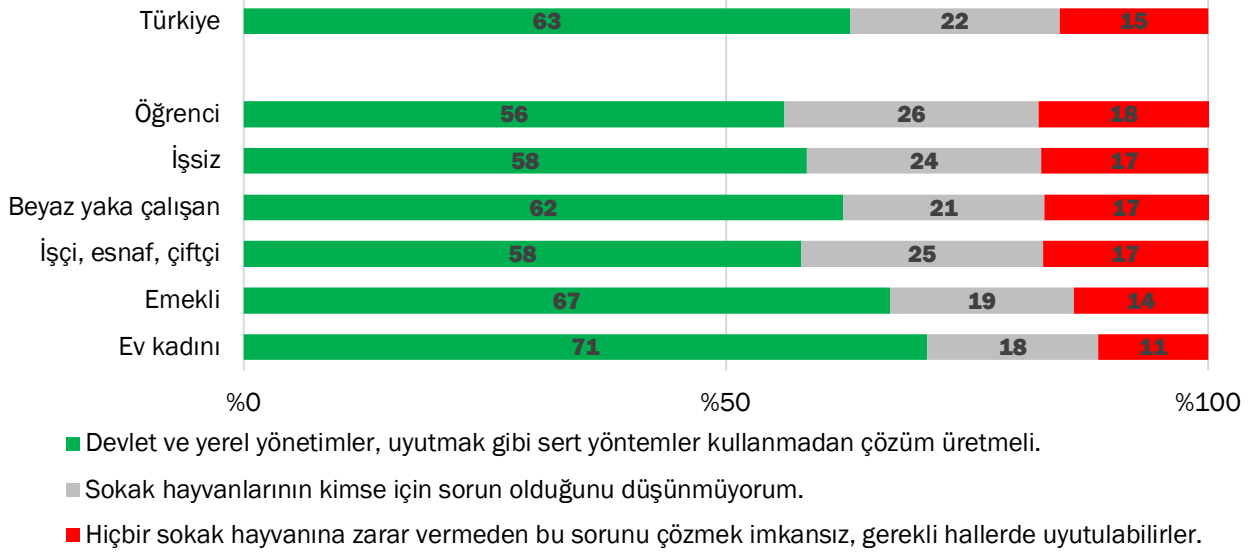
Bu soruya verilen yanıtların, görüştüğümüz kişilerin eğitim seviyesine göre belirgin bir eğilim ortaya çıkarmadığını söyleyebiliriz. Kısacası, eğitim seviyesi arttıkça bu sorunun 3 farklı şıkkına verilen cevap oranları kademeli bir artış veya azalış göstermemekte. Devlet ve yerel yönetimlerin sert yöntemler kullanmadan çözüm üretmesi gerektiğini düşünen lise altı eğitim seviyesindeki kişilerin oranı yüzde 67, lise mezunlarının oranı yüzde 57, üniversite mezunlarının oranı ise yüzde 62.

Sokak hayvanları düzenlemesi sorusuna verilen yanıtlar, kişilerin çalışma durumlarına göre de değişiklik göstermekte. Sokak hayvanlarının gerekli hallerde uyutulabileceğini düşünen öğrencilerin oranı yüzde 18 ile diğer meslek gruplarından en az 1 puan ileride. Bu şıkkı, sırasıyla yüzde 11 ve yüzde 14 ile en düşük oranda katılanlar ise ev kadınları ve emekliler. Sokak hayvanları konusunun bir çözüme ihtiyacı olduğunu, ancak sert yöntemler kullanılmadan bu çözümün üretilmesi gerektiğini, yine en yüksek oranda düşünenler ev kadınları ve emekliler (sırasıyla yüzde 71 ve yüzde 67 oranıyla).

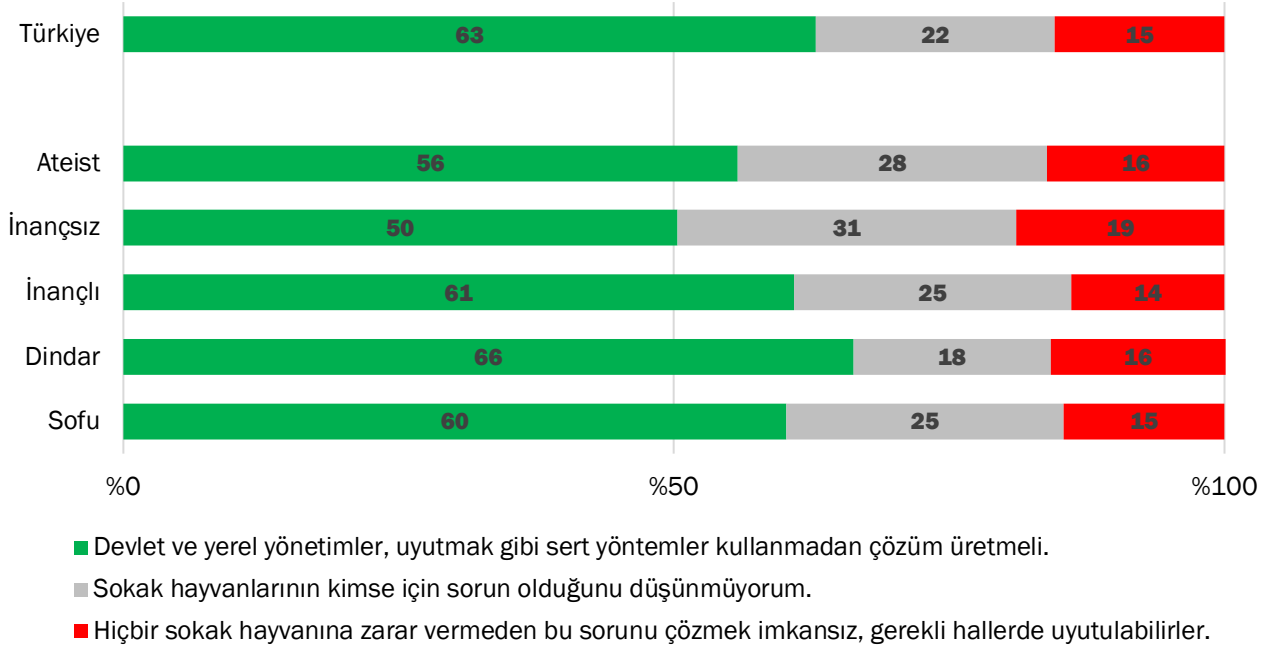

Sokak hayvanlarıyla ilgili hangi düzenlemenin daha doğru olduğunu düşünüyorsunuz?

Görüştüğümüz kişilerin dindarlık seviyelerine göre verdikleri yanıtlar çok belirgin bir trend göstermese de genel olarak dindarlık seviyesi arttıkça, devlet ve yerel yönetimlerin uyutmak gibi sert yöntemler kullanmadan çözüm üretmesi gerektiğini düşünenlerin oranının daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Bu şıkka yüzde 50 ile en düşük oranda katılanlar inançsız kişiler iken, yüzde 66 ile en yüksek oranda katılanlar dindar kişiler oluyor.

Sokak hayvanlarıyla ilgili hangi düzenlemenin daha doğru olduğunu düşünüyorsunuz?

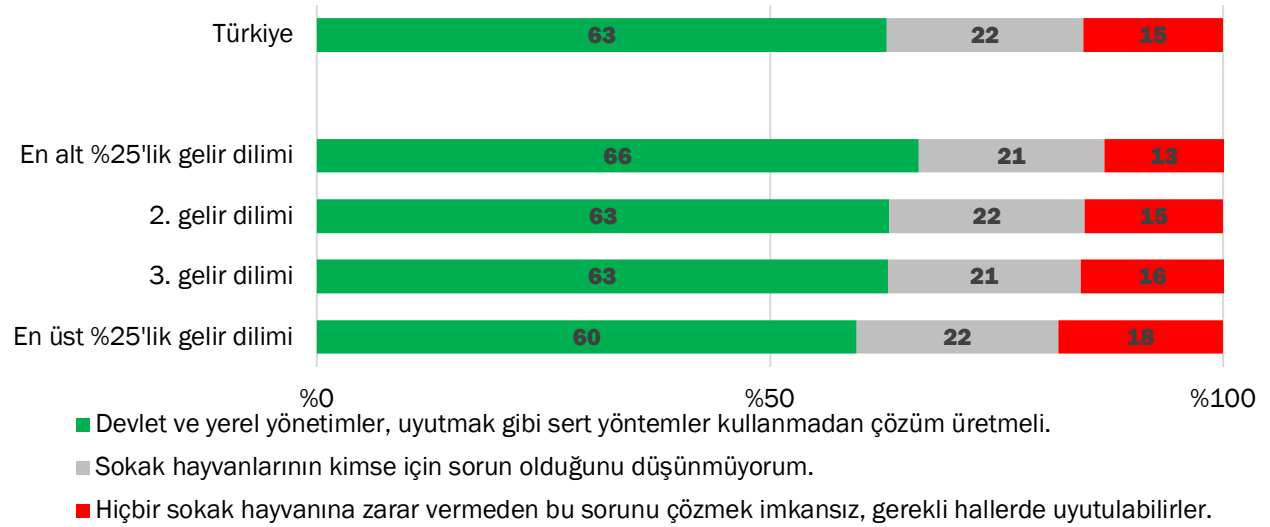

Gelir seviyesi arttıkça, sokak hayvanlarının uyutulabileceğini düşünenlerin oranı artıyor.

En alt gelir seviyesinde bulunan katılımcılarımız yüzde 13 oranında “Sokak hayvanları gerekli hallerde uyutulabilir” şikkını seçerken, bu oran gelir seviyesi arttıkça yükselerek, en üst gelir seviyesinde yüzde 18’e ulaşıyor. Aksi bir trendde, gelir seviyesi arttıkça “Devlet ve yerel yönetimler, sert yöntemler kullanmadan çözüm üretmeli” şikkını seçenler azalıyor. Sokak hayvanlarının kimse için sorun olmadığını düşünenler ise gelir seviyelerine göre belirgin bir trend göstermemekte ve oldukça yakın oranlarda.

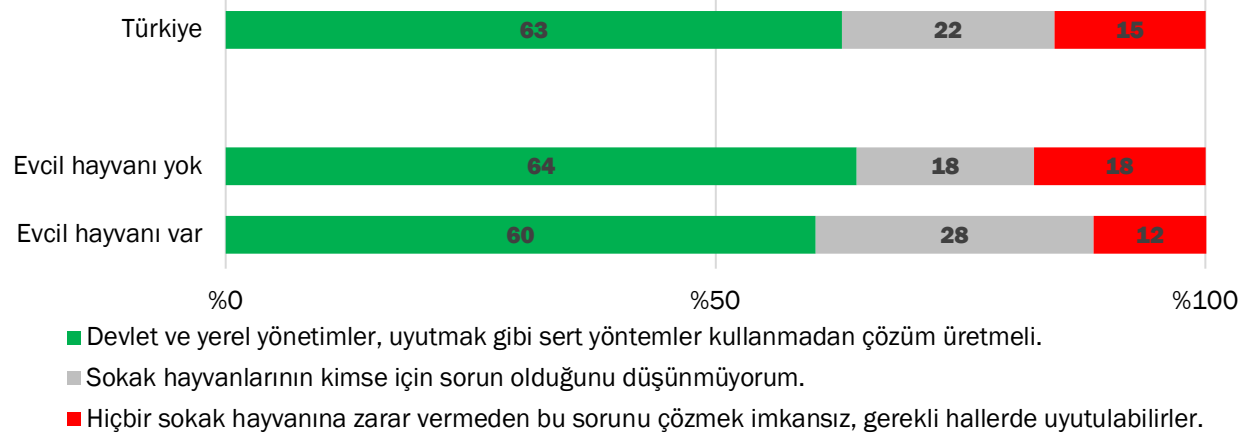
Sokak hayvanlarıyla ilgili hangi düzenlemenin daha doğru olduğunu düşünüyorsunuz?

Evcil hayvanı olmayanlar, evcil hayvanları olanlara kıyasla daha yüksek oranda “gerekirse sokak hayvanları uyutulabilir” şikkını seçmekte.

Evcil hayvanı olanlar yüzde 12 oranında gerekli durumlarda sokak hayvanlarının uyutulabileceğini düşünürken, bu oran evcil hayvanı olmayanlarda 6 puan yükselerek yüzde 18’e çıkıyor. Aksi bir trendde, evcil hayvanı olanlar yüzde 28 oranında sokak hayvanlarının sorun yaratmadığını düşünürken, bu oran 10 puan azalarak evcil hayvanı olmayanlarda yüzde 18’e kadar düşmekte.

Sokak hayvanlarıyla ilgili hangi düzenlemenin daha doğru olduğunu düşünüyorsunuz?

2.4. Değerlendirme

Barometre araştırma serimiz, Türkiye toplumunun toplumsal kutuplaşma bakımından kırılganlığına birçok kez işaret etti, sayısal verilerle bu kırılganlığı ortaya koydu. Buna karşın bazı konular, Türkiye toplumunu birbirine yakınlaştırıyor, kutuplaşmayı kırıyor ve toplumun farklı kesimlerini ortak bir kanaatte buluşturuyor.

Sokak hayvanlarına yönelik tartışmalar son aylarda alevlenirken, mesele sadece “sokak hayvanlarını uyutmak ve uyutmamak” bağlamına kilitlendi ve başta sosyal medya platformlarında olmak üzere bu tartışma kutuplaştırıcı söylemlerle dönüştürüldü. Pek çok kutuplaşma söyleminin içerdiği hatalı ikilem safsatasını (*false dilemma fallacy*) “öldürmek ve öldürmemek” gibi oldukça hassas bir noktaya indirgeyen tartışmalar, Türkiye toplumunu, sosyal medyaya yansıdığına aksine ayırıştırılmamış ve kutuplaştırmamış görünüyor.

Temmuz’24 Barometresi araştırma sonuçlarının gösterdiği gibi, Türkiye toplumunun yüzde 63’ü sokak hayvanlarının uyutulması gibi sert yöntemlere başvurulmasına karşı çıkıyor. Toplumun yüzde 22’si sokak hayvanlarının kimse için bir sorun olmadığını düşünüyor. Toplumun yüzde 15’lik bir kesimi gerekli hallerde sokak hayvanlarının uyutulabileceğini beyan ediyor. Bununla birlikte Türkiye’deki 15 yaş üstü yetişkin nüfus, Barometre araştırma serimizin toplumsal ve siyasal pek çok bulgusunda olduğunun aksine, sosyo-demografik parametrelere göre çok daha az oranda ayrışıyor. Toplumun en genç ve en yaşlı kesimleri, eğitilmiş ve eğitimsiz kesimleri, dini kimliğe sahip olmayanlar ile toplumun en dindar kesimleri, sokak hayvanlarının uyutulması şeklindeki çözüm önerisine karşı çıkıyor. Bunun yerine, toplum kesimleri, sert yöntemler yerine devletin ve yerel yönetimlerin farklı yöntemler üretmesini önceliyor ve savunuyor.

3. ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ

3.1. Araştırmanın Genel Tanımı

Bu raporun dayanağı olan araştırmalar, KONDA Barometresi aboneleri için, KONDA Araştırma ve Danışmanlık A.Ş. tarafından gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın saha çalışması 6-7 Temmuz 2024 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Bu rapor, Türkiye'deki 15 yaş üstü yetişkin nüfusun, saha çalışmasının yapıldığı günlerdeki siyasal eğilimlerini, tercihleri ve profillerini yansıtmaktadır.

Araştırma, Türkiye'nin 15 yaş üstü yetişkin nüfusunu temsil edecek deneklerin tercihlerindeki eğilim ve değişimleri belirlemek ve izlemek için tasarlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularının hata payı, yüzde 95 güven aralığında +/- 1,7, yüzde 99 güven aralığında yüzde +/- 2,3'dür.

3.2. Örneklem

Örneklem, ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) verilerine dayalı mahalle ve köylerin nüfus büyüklükleri ve eğitim seviyeleri verileri ile 14 Mayıs 2023 Genel seçimlerinin mahalle ve köy sonuçları katmanlandırılarak hazırlanmıştır. Yerleşim yerleri önce kırsal/kent/metropol olarak ayrıştırılmış ve 12 bölge esas alınarak örneklem tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında, 27 ilin merkez dahil 93 ilçesine bağlı 157 mahalle ve köyünde 2579 kişiyle hanelerinde yüz yüze görüşülmüştür. Her bir mahallede gerçekleştirilen 18 anket için yaş ve cinsiyet kotası uygulanmıştır.

Gidilen il	27	Yaş grubu	Kadın	Erkek
Gidilen ilçe	93	15-33 yaş	3 denek	3 denek
Gidilen mahalle/köy	157	34-50 yaş	3 denek	3 denek
Görüşülen denek	2579	51 yaş ve üstü	3 denek	3 denek

	Düzyey 1 (12 bölge)	Gidilen iller
1	İstanbul	İstanbul
2	Batı Marmara	Çanakkale, Kırklareli, Tekirdağ
3	Ege	Aydın, Denizli, İzmir, Manisa
4	Doğu Marmara	Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Sakarya
5	Batı Anadolu	Ankara, Konya
6	Akdeniz	Adana, Antalya, Mersin
7	Orta Anadolu	Kayseri, Sivas
8	Batı Karadeniz	Samsun, Tokat
9	Doğu Karadeniz	Trabzon
10	Kuzeydoğu Anadolu	Erzincan
11	Ortadoğu Anadolu	Van
12	Güneydoğu Anadolu	Diyarbakır, Gaziantep, Şanlıurfa

	Anketin yapıldığı bölge	Kır	Kent	Metropol	Toplam
1	İstanbul			19,0%	19,0%
2	Batı Marmara	1,2%	3,1%	,5%	4,8%
3	Ege	1,7%	5,7%	5,0%	12,5%
4	Doğu Marmara	1,5%	3,0%	5,6%	10,0%
5	Batı Anadolu	,7%	3,3%	6,2%	10,2%
6	Akdeniz	1,3%	4,7%	6,7%	12,8%
7	Orta Anadolu	,7%	1,8%	2,4%	4,9%
8	Batı Karadeniz	1,3%	3,4%	1,9%	6,6%
9	Doğu Karadeniz	,9%	1,5%	1,0%	3,4%
10	Kuzeydoğu Anadolu	1,4%	1,1%		2,5%
11	Ortadoğu Anadolu	,8%	2,9%	,5%	4,3%
12	Güneydoğu Anadolu	1,8%	2,9%	4,2%	9,0%
	Toplam	13,3%	33,5%	53,2%	100,0%

KONDA Araştırma ve Danışmanlık A.ř.

Yıldız Mah. şair Naifi Sok. No:2
Beşiktaş / İstanbul

www.konda.com.tr

KONDA
ARAşTIRMA VE DANIşMANLIK